

Zimný prístav v Bratislave pod drobnohľadom

Bratislava, nielen dnes, ale najmä v minulosti, patrila k významným mestám. Bratislavský prístav patril medzi najvýznamnejšie stredoeurópske riečne prístavy. Kedysi siahal od súčasného osobného prístavu až po dnešnú lodenicu, kde ústi Malý Dunaj. Prístav slúžil na prekládku tovaru, údržbu a na zimovanie lodí. Lode predtým kotvili na takmer 6 km dlhej prístavnej riečnej hrane. Zimný prístav označujeme časť medzi Mostom Apollo a Prístavným mostom. Skladá sa z južného a severného bazénu, ktorý ako v minulosti, tak aj dnes slúži na prekládku tovaru a zimovanie lodí.

Prostredie patrí medzi veľmi atraktívne. V prvej polovici 20. sto-

ročia bol prístav svedkom konania Medzinárodných dunajských veľtrhov. Tieto veľtrhy patrili medzi svetovo významné podujatia. V súčasnosti je verejnosti z prístavu známa najmä budova Skladu č. 7, ktorá získala nový vzhľad pri výstavbe obchodno-spoločenského centra Eurovea.

Téma Zimného prístavu sa v poslednom období čoraz viac skloňuje. Aká je jeho prítomnosť a hlavne budúcnosť na mape Bratislavy? Zimný prístav je dlhodobo skrytý pred zrakmi verejnosti. Začiatkom tohto roka Klub ochrany technických pamiatok (KOTP, 2015) vyhlásil po úspešnej fotografickej súťaži *Zaostri na Smaltovňu* už druhú v poradí fotografickú súťaž *Zaostri na Zimný prístav!*

Vernisáž s vyhodnotením súťaže a s krátkou diskusiou sa uskutočnila v nedeľu 26. apríla 2015. Pred samotným vyhodnotením PhDr. Katarína Haberlandová, z Ústavu stavebníctva a architektúry SAV, krátko predstavila Zimný prístav prítomnej verejnosti a potom nasledovalo oceňovanie fotografickej súťaže:

1. miesto – Pavol Laco s krásnym netradičným pohľadom na prístav (obr. 1);
2. miesto – Viktor Blaha s preletom vtákov nad žeriavmi (obr. 2);
3. miesto – Petra Šišťíková so štvoritou expozíciou (obr. 3).

Oceneným fotografiám, ale najmä ich autorom, srdečne gratulujeme. Fotografie naozaj dýchali atmosférou a priblížili divákovi krásne skryté miesta a výhľady tohto (ne)zabudnutého areálu.

Výstava sa mala pôvodne konať v galérii *Hot Dock*, priamo v Zim-

Obr. 1. Netradičný pohľad na Zimný prístav – 1. miesto (Bratislava, 2015). Foto: Pavol Laco

nom prístave. Z hľadiska bezpečnosti a pracovného vyťaženia v prístave počas víkendu sa akcia uskutočnila v náhradných priestoroch *Connect* v Cvernovke. Na podujatí sa okrem KOTP spolupodieľali aj Fakulta architektúry STU v Bratislave a projekt Čierne diery. Industriálny priestor *Connect* v Cvernovke slúži na usporiadanie originálnych podujatí. Bezpochyby táto vernisáž s diskusiou k nim patrila.

V hľadáčkovi fotografov zo širokej verejnosti sa objavili významné objekty Zimného prístavu, napr. Starý dom lodníkov, ktorý bol v roku 2008 vyhlásený za národnú kultúrnu pamiatku, taktiež Lodná dielňa a lodný výťah, ktorých vyhlásenie za národnú kultúrnu pamiatku Ministerstvo kultúry SR potvrdilo 11. februára 2015 za právoplatné. Na fotografiách sa objavil aj remorkér Šturec, ktorý patrí tiež medzi národné kultúrne pamiatky od roku 2012. I Sklad č. 14 či mohutné, niekoľko tonové žeriavy, ktoré sa týčia nad Dunajom a mnohé iné ďalšie pozoruhodné zákutia.

Ostáva už iba čakať, ako sa bude vyvíjať cesta Zimného prístavu ďalej. Či sa postupne otvorí verejnosti a ukáže sa jeho tajomnosť a hlavne priemyselný charakter. Obyvatelia popredných nielen Európskych miest ako sú Štrasburg, Hamburg, Londýn, Liverpool, Kodaň, Sydney či Boston majú už možnosť si vychutnávať podobnú krásu. Industriálna architektúra, a aj urbanizmus priemyselných areálov, patrí k našej histórii. Je len otázkou času, kedy sa aj na tento kúsok histórie začneme pozeráť inými očami a začneme si ju naplno vážiť.

* * *

Historické priemyselné objekty nemôžeme úplne vymazať z mesta, ale mali by sme ich začleniť do mesta a využívať ich potenciály, krásu a územné formovanie

Obr. 2. Prelet vtákov nad žeriavmi v Zimnom prístave – 2. miesto (Bratislava, 2015). Foto: Viktor Blaha

Obr. 3. Štvoritá expozícia Zimného prístavu – 3. miesto (Bratislava, 2015). Foto: Petra Šišťiková

vo svoj prospech, čím si dokážeme zlepšiť nielen životné prostredie, ale i kultúru v našom meste.

Literatúra

KOTP: Zaostri na Zimný prístav – výsledky a vernisáž. 2015. (<https://kotp.sk/2015/04/19/zaostri-na-zimny-pristav-vysledky-a-verniasz/>)

Ing. arch. Ing. Martin Dubiny,
martin.dubiny@gmail.com

Ing. arch. Katarína Mackovičová,
katarina.mackovicova@gmail.com

Fakulta architektúry Slovenskej
technickej univerzity v Bratislave,
Námestie slobody 19, 812 45 Bratislava